

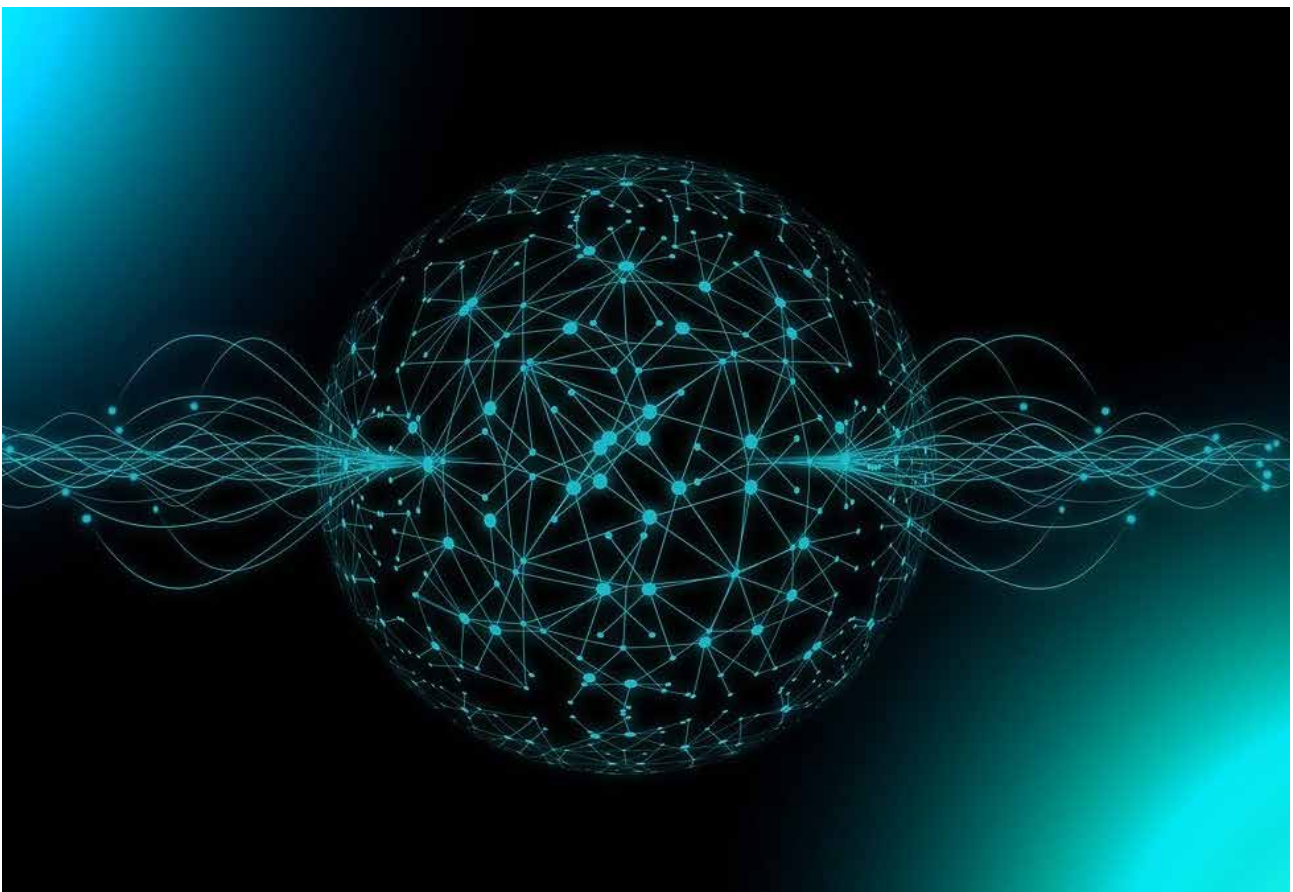
EUROPE DIRECT
Poprad

str. 2
OSLAVY EURÓPSKEHO DŇA
JAZYKOV

str. 4
SPRÁVA O STAVE
ENERGETICKEJ ÚNIE
ZA ROK 2024

EUROSPRAVODAJ

Elektronický mesačník centra Europe Direct Poprad | September 2024

KOMISIA PODPÍSA LA RÁMCOVÝ DOHOVOR RADY EURÓPY O UMELEJ INTELIGENCI I

Európska komisia v mene EÚ podpísala rámcový dohovor Rady Európy o umelej inteligencii. Dohovor je prvou právne záväznou medzinárodnou dohodou o umelej inteligencii a je plne v súlade s aktom EÚ o umelej inteligencii, prvým komplexným nariadením o umelej inteligencii na svete. V dohovore sa stanovuje spoločný prístup, ktorý má zabezpečiť, aby boli systémy umelej inteligencie v súlade s ľudskými právami, demokraciou a právnym štátom, a aby zároveň umožňovali inovácie a boli dôveryhodné. Zahŕňa niekoľko kľúčových koncepcií z aktu EÚ o umelej inteligencii, ako je prístup založený na riziku, transparentnosť v celom hodnotovom reťazci systémov umelej inteligencie a obsahu vytvorenom s jej pomocou, podrobné dokumentačné povinnosti

pre systémy umelej inteligencie identifikované ako vysokorizikové a povinnosti riadenia rizík s možnosťou zaviesť zákazy pre systémy umelej inteligencie považované za jednoznačnú hrozbu pre základné práva. Dohovor Rady Európy, ktorý bol podpísaný, je súčasťou širšieho medzinárodného úsilia EÚ v oblasti umelej inteligencie, ktoré zahŕňa diskusie v rámci G7, OECD, G20 a OSN. Dohovor sa bude v EÚ vykonávať prostredníctvom aktu

o umelej inteligencii, v ktorom sa stanovujú harmonizované pravidlá uvádzania systémov umelej inteligencie na trh, ich zavádzania a používania, v prípade potreby aj spolu s ďalšími príslušnými právnymi predpismi EÚ. Komisia po podpise pripraví návrh rozhodnutia Rady o uzavretí dohovoru. Súhlas by mal udeliť aj Európsky parlament.

EÚ POSKYTUJE UKRAJINE HUMANITÁRNU POMOC VO VÝŠKE 40 MILIÓNOV EUR

Komisia pre neúprosne útoky na ukrajinskú energetickú infraštruktúru navyšuje pred blížiacou zimou finančné prostriedky na humanitárnu pomoc zraniteľným Ukrajincom o ďalších 40 miliónov eur. 35 miliónov eur je vyčlenených na humanitárne projekty na Ukrajinu a zvyšných 5 miliónov

na podporu ukrajinských utečencov a ich hostiteľských komunit v Moldavsku. Hlavným cieľom tejto finančnej pomoci je pomôcť Ukrajine pripraviť sa na mrazivé zimné mesiace. EÚ sa spolu so svojimi humanitárnymi partnermi zameriava na opravu poškodených budov, zabezpečenie

elektrickej energie a vykurovania a poskytnutie útočiska tým, ktorí to najviac potrebujú. V Moldavsku majú nové finančné prostriedky pomôcť najzraniteľnejším utečencom, poskytnúť im ochranu a prístup k základným službám a zlepšiť pripravenosť na prípadný ďalší príliv utečencov.

OSLAVY EURÓPSKEHO DŇA JAZYKOV

Koniec septembra sa už tradične spája s oslavami Európskeho dňa jazykov, ktorý si pripomíname 26. septembra. Kancelária pre preklad Zastúpenia Európskej komisie na Slovensku spolu s Filozofickou fakultou Univerzity Pavla Jozefa Šafárika už tradične oslávila Európsky deň jazykov v Košiciach v miernom predstihu –

vo štvrtok 12. septembra 2024. Do osláv sa zapojilo približne tristo žiakov a študentov základných a stredných škôl z Košického a Prešovského kraja. Účast potvrdilo pätnásť základných a stredných škôl z Košíc, Prešova, Spišskej Novej Vsi, Popradu, Trebišova či Moldavy nad Bodvou. Tento rok malo podujatie podobu jazykového festivalu.

Kultúrne inštitúty a členovia siete EUNIC si pre žiakov pripravili zaujímavé aktivity, ktoré im ponúkli zábavný úvod do sveta rozmanitých jazykov. Ako bonus žiakom predstavili hru Vortoj, ktorá kombinuje jazykové kvízy s pohybom. Nie je totiž tajomstvom, že cvičenie a pohyb zlepšuje pamäť.

DVE NOVÉ EURÓPSKE INICIATÍVY OBČANOV TÝKAJÚCE SA ODOLNOSTI VODNÝCH ZDROJOV A ASISTOVANEJ STAROSTLIVOSTI POMOCOU PSYCHEDELÍK

Európska komisia sa dňa 11.09.2024 rozhodla zaregistrovať dve európske iniciatívy občanov (EIO) s názvom „EIO pre Európu inteligentne hospodáriacu s vodou a odolnú voči výzvam v oblasti vody“ a „PsychedeliCare“. Cieľom organizátorov „EIO pre Európu inteligentne hospodáriacu s vodou a odolnú voči výzvam v oblasti vody“ je: presadzovanie akčného plánu pre vodu; zabezpečenie toho, aby odolnosť vodných zdrojov získala rovnako vysokú prioritu ako dekarbonizácia; zníženie vodnej stopy spoločnosti; urýchlenie prechodu na efektívne využívanie vody v priemysle a poľnohospodárstve; zabezpečenie správnych zručností pre hospodárstvo inteligentne hospodáriace s vodou; podpora úsilia o obnovu a ochranu a zabezpečenie práva na čistú a bezpeč-

nú vodu a hygienu. Organizátori iniciatívy „PsychedeliCare“ vyzývajú Komisiu, aby podporila odborný konsenzus o normách psychedelickej starostlivosti a zavádzaní psychedelických terapií, ako aj úsilie o budovanie kapacít v oblasti multidisciplinárnej odbornej prípravy. Táto iniciatíva taktiež vyzýva Komisiu, aby podporila výskum terapeutického využitia psychedelických látok a rozvoj výskumných sietí a aby na medzinárodnej úrovni prijala spoločnú pozíciu v prospech regulácie psychedelických zlúčenín. Obe európske iniciatívy občanov spĺňajú formálne podmienky stanovené v príslušných právnych predpisoch. Komisia sa preto domnieva, že sú právne prípustné. Vecnú stránku týchto návrhov zatiaľ Komisia neanalyzovala.

KOMISIA PODPORUJE OPATRENIA V CELEJ EURÓPE NA PRILÁKANIE A UDRŽANIE ZDRAVOTNÝCH SESTIER

Komisia podpísala dohodu o príspevku s Regionálnym úradom WHO pre Európu s cieľom podporiť členské štáty v udržiavaní zdravotných sestier v ich systémoch zdravotnej starostlivosti a zvyšovaní atraktívnosti tohto povolania. Dohoda financovaná z programu EU4Health vo výške 1,3 milióna eur bude zahŕňať aktivity vo všetkých členských štátoch EÚ počas 36 mesiacov. Osobitná pozornosť bude venovaná krajinám s výrazným nedostatkom zdravotníckeho personálu, a to najmä nedostatkom zdravotných sestier. Stella Kyriakidesová,

komisárka pre zdravie a bezpečnosť potravín, uviedla: „Zdravotníci sú základným pilierom systémov zdravotnej starostlivosti sú nevyhnutní pri zabezpečovaní kvalitnej odbornej starostlivosti. Toto opatrenie vypovedá o našom záväzku riešiť závažné problémy so zdravotníckym personálom, ktorým čelia mnohé členské štáty, a zlepšiť odolnosť systémov zdravotnej starostlivosti v celej európskej zdravotnej únii. Tešíme sa, že na tejto dôležitej iniciatíve spolupracujeme s európskou kanceláriou WHO.“ Iniciatíva bude vďaka úzkej spolupráci s členskými štát-

mi, organizáciami zdravotných sestier a sociálnymi partnermi prispôbena osobitným národným a regionálnym potrebám. Financovanie bude zahŕňať vypracovanie akčných plánov na nábor pracovníkov, mentorské programy na prilákanie novej generácie zdravotných sestier, vypracovanie posúdení vplyvu pracovnej sily zdravotných sestier s cieľom pochopiť problémy, ktoré stoja za štrukturálnym nedostatkom pracovnej sily. Ďalej pokryje stratégie na zlepšenie zdravia a dobrých životných podmienok zdravotných sestier, a odbornú prípravu.

SPRÁVA O BUDÚCNOSTI EURÓPSKEJ KONKURENCIESCHOPNOSTI

Európa je dnes jednotná v úsilí o inkluzívny hospodársky rast, pričom sa zameriava na:

- udržateľná konkurencieschopnosť
- hospodárska bezpečnosť
- otvorená strategická autonómia
- spravodlivá hospodárska súťaž

Všetky slúžia ako piliere prosperity. Víziou, ktorá poháňa Európu vpred, je vytvoriť podmienky, v ktorých podniky prosperujú, životné prostredie je chránené a každý má rovnakú šancu na úspech.

Udržateľná konkurencieschopnosť by mala zabezpečiť, aby boli podniky produktívne a šetrné k životnému prostrediu. Hospodárska bezpečnosť zabezpečuje, že naše hospodárstvo dokáže zvládať výzvy a chrániť pracovné miesta. Európa s otvorenou strategickou autonómiou nie je otvorená len pre podniky; ale formuje lepší a spravodlivejší svet.

Pán Mario Draghi predložil dňa 09.09.2024 svoju správu o budúcnosti európskej konkurencieschopnosti predsedníčke Európskej komisie von der Leye-

novej. Správa zároveň obsahuje odporúčania na riešenie domácich hospodárskych problémov a na dosiahnutie silnejšej pozície Európy vo svete. *„Dlhodobú konkurencieschopnosť zabezpečíme iba ak prejdeme z fosílnych palív na čisté a konkurencieschopné obehové hospodárstvo. Snaha o konkurencieschopnosť musí ísť ruka v ruke s lepšími životnými podmienkami v Európe. Každá transformácia musí byť spravodlivá,“* vyjadrila sa v tejto súvislosti predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová.

SPRÁVA O STAVE ENERGETICKEJ ÚNIE ZA ROK 2024

Komisia dňa 11.09.2024 uverejnila správu o stave energetickej únie za rok 2024, v ktorej sa opisuje, ako EÚ počas mandátu tejto Komisie zvládla bezprecedentné výzvy v oblasti energetickej politiky, pričom EÚ poskytla regulačný rámec na realizáciu prechodu na čistú energiu a položila základy pre obnovený hospodársky rast a konkurencieschopnosť. Táto správa sa uverejňuje každý rok s cieľom zhodnotiť pokrok EÚ pri dosahovaní cieľov energie-

tickej únie. Rozhodujúce je, že v posledných rokoch sa EÚ podarilo odolávať kritickým rizikám ohrozujúcim jej bezpečnosť dodávok energie, znovu získať kontrolu nad trhom s energiou a cenami energie a urýchliť prechod ku klimateckej neutralite. EÚ tiež naďalej stojí pri Ukrajine vzhľadom na neúnavné ruské útoky na jej energetický systém. V budúcnosti bude potrebné riešiť nové a vznikajúce výzvy, ako sú súčasné rozdiely v ambíciách

v oblasti obnoviteľných zdrojov energie a cieľov energetickej efektívnosti, zvýšenie energetickej chudoby, rozdiel v cenách energie v porovnaní s inými globálnymi konkurentmi a riziko nových strategických kritických závislostí. Budú si vyžadovať rozhodnú politickú reakciu a postupnú zmenu v úsilí na úrovni EÚ a členských štátov prostredníctvom väčšej koordinácie, integrácie trhu a spoločných opatrení.

EUROSPRAVODAJ – Elektronický mesačník Informačného centra Europe Direct Poprad.

Vydavateľ: Informačné centrum Europe Direct Poprad. Adresa: Hviezdoslavova 24, 058 01 Poprad.

Texty článkov: Európska únia, EURACTIV. Spolufinancované z rozpočtu EÚ.

Pre použitie obrázka uvedeného v tomto dokumente je potrebné kontaktovať autora obrázka.

© EDIC Poprad, EÚ, 2024

Ďakujeme Vám za čas, ktorý Ste venovali čítaniu Eurospravodaja, veríme, že Vás zaujal.

Vaše pripomienky, návrhy a otázky uvítame na europedirect@europedirectpp.eu.